

Univerzitet u Sarajevu
Filozofski fakultet u Sarajevu

III. Ciklus studija

Doktorski studij književnosti

Nastavni planovi i programi

Sarajevo, januar/siječanj 2013. godine
(tehničke korekcije mart/ožujak 2018.)

Nastavni plan i program

U svakom semestru doktorskog studija u kojem se izvodi nastava zastupljena su po dva predmeta. Da bi mogao pristupiti istraživačkom radu, izradi i odbrani doktorske disertacije, student mora položiti ukupno šest (6) predmeta iz prva tri semestra doktorskog studija. Odnos između zajedničkih i izbornih predmeta je 40% : 60%, što je u skladu sa preporučenim odnosima u profiliranju III. ciklusa studija u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA).

U I. semestru se studentima nude dva temeljna zajednička predmeta, koji imaju status obaveznih predmeta:

1. Metodološka promišljanja savremenih izučavanja književnosti (nositelj predmeta prof. dr. Srebren Dizdar, a mogu da sudjeluju za pojedine teme i nastavnici s drugih odsjeka).
2. Savremene književne teorije i historija književnosti (nositelj predmeta prof. dr. Sanjin Kodrić, a mogu da sudjeluju za pojedine teme i nastavnici s drugih odsjeka).

Svaki od ova dva zajednička predmeta uključuje ukupno 6 sati nastavnog rada sedmično: 2 sata predavanja + 2 sata seminara + 2 sata konsultacija. Nastava se izvodi u trajanju od 15 sedmica tokom semestra. Svaki predmet nosi 15 studijskih (ECTS) bodova, odnosno ukupno 30 studijskih (ECTS) bodova za cijeli semestar. Studenti iz ovih predmeta rade jedan seminarski rad, a njegova izrada i pozitivno vrednovanje je uslov da studenti mogu pristupiti završnom ispitu. Završni ispit se sastoji od nastavne materije izučavane tokom cijelog semestra. Konačna provjera znanja obavlja se u vidu usmenog razgovora (ispita). Student ima mogućnost da završni usmeni ispit polaže najviše dva puta, po pravilu najkasnije do početka narednog semestra.

Uspješno položeni obavezni predmeti iz I. semestra su uslov da studenti upišu i odslužaju II. semestar nastave na doktorskome studiju.

U II. i III. semestru studenti imaju mogućnost da iz raznovrsne ponude od sedam/osam predmeta sa izborne liste po svakom semestru izaberu dva predmeta, odnosno ukupno četiri izborna (4) predmeta. Očekuje se da studenti predmete odaberu u skladu sa sopstvenim akademskim i naučnim

interesovanjem tako što će, najkasnije do 12. sedmice nastave u I. semestru, predložiti Vijeću doktorskog studija listu od najviše četiri (4) predmeta koje žele da pohađaju i to po redosljedu vlastite preferencije. Prilikom odabira predmeta studenti mogu računati na pomoć akademskog savjetnika, odnosno potencijalnog mentora. Listu sa prijedlogom studenata za svaki pojedini izborni predmet zajednički utvrđuju predmetni nastavnik i akademski savjetnik, odnosno budući mentor, a konačnu listu utvrđuje Vijeće doktorskog studija nakon obavljenih ispita za prethodni semestar. Konačna lista se objavljuje barem dvije sedmice prije početka nastave u narednom semestru na oglasnoj ploči i web stranici Filozofskog fakulteta.

Iako jednom izabrani izborni predmet postaje obavezan, student može da, uz preporuku akademskog savjetnika, odnosno mentora i saglasnost relevantnih predmetnih nastavnika sa liste izbornih predmeta u II., odnosno III. semestru promijeni najviše jedan (1) izabrani predmet najkasnije do početka četvrte (4.) sedmice nastave u semestru. Ovu promjenu konačno verificira Vijeće doktorskog studija najkasnije do početka pete (5.) sedmice nastave u II. ili III. semestru.

Nastavni plan sadrži kontakt-sate u vidu predavanja, seminara i konsultacija u individualnom radu predmetnog nastavnika sa studentima koji pohađaju dati predmet. Svaki izborni predmet uključuje ukupno 6 sati nastavnog rada: 2 predavanja + 2 seminara + 2 konsultacija sedmično. Svaki izborni predmet nosi 15 studijskih (ECTS) bodova, odnosno ukupno 30 studijskih (ECTS) bodova za cijeli semestar.

U skladu sa članom 12. Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu, ukoliko je na predmetu prijavljeno manje od tri studenta, obavezno se izvodi konsultativna nastava. Način izvođenja nastave i provjere znanja, te drugih akademskih obaveza je bliže određen u nastavnom programu svakog predmeta ponaosob.

U II. ili III. semestru nastave studenti biraju barem jedan izborni predmet iz užeg istraživačkog polja. Pod užim istraživačkim poljem se podrazumijeva onaj segment književnosti iz koje kandidat namjerava prijaviti svoju temu doktorske disertacije, te se i zbog toga očekuje da taj izborni predmet bude jedan od onih koje su ponudili nastavnici među kojima student može predložiti budućeg mentora.

U IV., V. i VI. semestru studenti nemaju organiziranu nastavu u vidu predavanja ili seminara, nego su usmjereni na individualni naučnoistraživački rad s mentorom, te sa drugim nastavnicima koji mogu pružiti pomoć tokom istraživanja. Rad mentora sa studentima-doktorandima zasniva se na 2 sata mentorskog savjetovanja/konsultacija sedmično tokom 22 sedmice trajanja semestra. Konsultacije se mogu izvoditi susretom sa mentorom u prethodno utvrđenom sedmičnom terminu, te putem elektronske komunikacije (e-mail ili neki drugi dogovoreni vid komuniciranja).

Popis predmeta sa nositeljima predmeta, brojem kontakt-sati i studijskih /ECTS/ bodova

Napomena:

Predmeti se šifriraju prema akademskim godinama studija, a primjenjuje se moguća nova šifra DOS LIT (= **DO**ktorski **S**tudij **LIT**eratura), gdje prvi broj označava godinu (6., 7. ili 8.) , a ostali brojevi se slažu prema ovom redoslijedu:

Polje/grana	Brojčani raspon u I. godini studija	Brojčani raspon u II. godini studija
Zajednički predmeti	600-609	n/a
Anglistika	610-619	710-719
Arabistika	620-629	720-729
Iranistika	630-639	730-739
Italijanistika	640-649	740-749
Književnosti naroda BiH	650-659	750-759
Romanistika	660-669	760-769
Slavistika	670-679	770-779
Turkologija	680-680	780-789

Prva godina studija I. semestar - lista obaveznih predmeta

R.br.	Status predmeta	Šifra	Naziv predmeta	Nositelj predmeta	Broj sati P + S + K	ECTS
1.	Obavezan	DOS LIT 605	Metodološka promišljanja savremenih izučavanja književnosti	Prof. dr. Srebren Dizdar	2 + 2 + 2	15
2.	Obavezan	DOS LIT 607	Savremene književne teorije i historija književnosti	Prof. dr. Sanjin Kodrić	2 + 2 + 2	15
	Dva (2) obavezna predmeta				6+6 sati	15+15
	UKUPNO 1-2				12 sati	30 ECTS

Ova dva predmeta su zajednički za studente svih smjerova i imaju status prethodnog obaveznog kolegija (*pre-requisite course*), odnosno studenti doktorskog studija ih moraju položiti kao preduslov za polaganje ispita iz II. semestra.

Prva godina studija: II. semestar – lista izbornih predmeta

Student bira dva (2) predmeta sa liste izbornih predmeta od kojih bar jedan mora biti iz književnosti koju je pohađao na prethodnim studijama

R.br.	Status predmeta	Šifra	Naziv predmeta	Nositelj predmeta	Broj sati P + S + K	ECTS
1.	Izborni	DOS LIT 621	Orijentalizam i orijentologija	Prof. dr. Esad Duraković	2 + 2+ 2	15
2.	Izborni	DOS LIT 611	Proza i I. svjetski rat	Prof. dr. Zvonimir Radeljković	2 + 2 + 2	15
3.	Izborni	DOS LIT 615	Roman na razmeđu vremena	Prof. dr. Srebren Dizdar	2 + 2 + 2	15
4.	Izborni	DOS LIT 653	Interliterarni aspekti književnosti BiH	Prof. dr. Sanjin Kodrić	2 + 2+ 2	15
5	Izborni	DOS LIT 635	Perzijska sufijska književnost	Prof. dr. Namir Karahalilović	2 + 2 + 2	15
6.	Izborni	DOS LIT 665	Francuska ženska književnost druge polovine 20. i početka 21. vijeka	Prof. dr. Hanifa Kapidžić-Osmanagić Prof. dr. Vesna Kreho	2 + 2 + 2	15
7.	Izborni	DOS LIT 675	Spisateljice i slika ženskosti u ruskoj književnosti 20. i 21. stoljeća (diskursnostilistička interpretacija)	Prof. dr. Marina Katnić-Bakaršić	2 + 2 + 2	15
8.	Izborni	DOS LIT 685	Poetika klasične osmanske književnosti	Prof. dr. Fehim Nametak Prof. dr. Alena Čatović	2 + 2 + 2	15
	Dva (2) izborna predmeta				6+6 sati	15+15
	UKUPNO 1-8				12 sati	30 ECTS

Napomena:

- Profesori emeritusi mogu izvoditi dio nastave i biti mentori doktorantima, ali ne i nositelji predmeta ili samostalni izvođači nastave.

Druga godina studija III. semestar– lista izbornih predmeta

Student bira dva predmeta sa liste izbornih predmeta od kojih bar jedan mora biti iz one književnosti koju je pohađao na prethodnim studijama

R.b r.	Status predmeta	Šifra	Naziv predmeta	Nositelj predmeta	Broj sati P + S +K	ECTS
1.	Izborni	DOS LIT 711	Savremeni afroamerički roman	Prof. dr. Zvonimir Radeljković	2 + 2+ 2	15
2.	Izborni	DOS LIT 713	John Barth, Robert Coover i kreativnost metafikcije	Prof. dr. Sanja Šošćarić	2 + 2 + 2	15
3.	Izborni	DOS LIT 715	Savremena postkolonijalna drama	Prof. dr. Shahab Yar Khan	2 + 2 + 2	15
4.	Izborni	DOS LIT 723	Klasična arapska proza – naratološka čitanja	Prof. dr. Munir Mujić	2 + 2 + 2	15
5.	Izborni	DOS LIT 763	Drama apsurdna	Prof. dr. Vesna Kreho	2 + 2+ 2	15
6.	Izborni	DOS LIT 745	Italijanski roman prve polovine XX stoljeća	Prof. dr. Vesna Kreho	2 + 2 + 2	15
7.	Izborni	DOS LIT 773	Ruska drama kraja 20. i početka 21. vijeka	Prof. dr. Marina Katnić-Bakaršić Prof. dr. Nazif Kusturica	2 + 2+ 2	15
8.	Izborni	DOS LIT 783	Elementi tradicije u turskoj književnosti 20. i 21. stoljeća	Prof. dr. Alena Čatović	2 + 2 + 2	15
	Dva (2) izborna predmeta				6+6 sati	15+15
	UKUPNO 1-8				12 sati	30 ECTS

Napomena:

- Profesori emeritusi mogu izvoditi dio nastave i biti mentori doktorantima, ali ne i nositelji predmeta ili samostalni izvođači nastave.

Tabelarni prikaz naučnoistraživačkog rada u četvrtom, petom i šestom semestru sa aprosimacijom sati i studijskih bodova

Godina	Semestar	Individualni naučnoistraživački rad kandidata	Broj sati	ECTS
Druga	IV	Istraživački rad Eksplikacija doktorske teme	500	10
		Istraživački rad (rad na tezi i na izvornom naučnom članku)	200	20
Ukupno:			700	30
Treća	V	Rad na disertaciji	500	15
		Objavljivanje izvornog naučnog članka	200	15
Ukupno:			700	30
Treća	VI	Javno predstavljanje i odbrana doktorske disertacije	400	30
Ukupno:			400	30

**Nastavni planovi i programi / nastavni sadržaji / predmeti
sa brojem ECTS bodova / nositelji predmeta i predavači**

I. semestar

Ime nastavnika: dr. Srebren Dizdar, redovni profesor

Naziv predmeta: Metodološka promišljanja savremenih izučavanja književnosti
Šifra predmeta: DOS LIT 605
Semestar, broj sati i broj studijskih bodova: I, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Cilj ovog predmeta je da upozna studente sa različitim pristupima u određivanju predmeta i raspona proučavanja književnih studija, te mogućim metodološkim i drugim prijedorima koji su obilježili drugu polovicu 20. stoljeća i početak 21. stoljeća bez namjere da se favorizira, ili, pak, nameće bilo koje viđenje kao dominantno ili jedino važeće.
Sadržaj predmeta: S obzirom na cilj predmeta, njegov sadržaj bi se odnosio na metodološka promišljanja određenih pitanja sa kojima se posljednjih decenija suočava proučavanje književnosti u odnosu na književno-historijski i književno-teorijski kritički pristup. Osnovne teme i koncepti koji će predstavljati jezgro za propitivanje i raspravu bit će slijedeći: <ol style="list-style-type: none">1. Književnost i njeni savremeni oblici - šta sve (ni)je književnost danas?2. Književnost u suodnosu sa drugim tradicionalnim i novim umjetničkim iskazima3. Metodološke pretpostavke proučavanja književnosti u našem vremenu: izvori i uporišta4. Da li je moguća i na koji način se konstituira nauka/znanost o književnosti?5. Relevantni i korisni izvori bitni za istraživački rad u književnim studijama (pregled kritičkih djela u knjigama i časopisima, baze podataka, elektronski izvori)6. Očekivana akademska akribija prilikom izrade doktorske disertacije7. Književne topografije – od ideje svjetske preko kontinentalne do regionalnih, nacionalnih i manjinskih književnosti8. Književnost između tradicionalne filologije i savremene lingvistike9. Filozofija književnosti i književnih studija10. Književnost između ideologije i konteksta savremenih društvenih zbivanja11. Književni iskazi u savremenim elektronskim i drugim medijima12. Kritički kriteriji i okviri koji utiču na promociju književnog stvaralaštva i dodjelu značajnijih književnih nagrada i priznanja u svijetu13. Književnost kao artefakt na globalnom tržištu kulture: izdavači, publikacije, recepcija u kritičkoj i čitalačkoj javnosti14. Da li je budućnost književnosti i književnih studija došla u pitanje?
Preduvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit

Pregled šire preporučene literature:

1. Ahmad, Aijaz, *In Theory: Classes, Nations, Literatures*, Verso, London & New York, 1992, ³2008.
2. Biti, Vladimir, *Pojmovnik suvremene književne teorije*, Zagreb, 2000.
3. Beker, Miroslav, *Suvremene književne teorije*, Zagreb: SNL, 1986.
4. Burzynska, Anna i Michal Pawel Markovsky, *Književne teorije XX. veka* (prevela Ivana Đokić), Službeni glasnik, Beograd, 2009.
5. Culler, Jonathan, *Literary Theory: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, Oxford and New York, 2011. (dostupno i kao: Džonatan Kaler, *Teorija književnosti – sasvim kratki uvod*, preveo Dragan Ilić, Službeni glasnik, Beograd, 2009.)
6. Eco, Umberto, *On Literature*, translated by Martin McLaughlin, Secker and Warburg, London, 2005.
7. Eagleton, T. *Književna teorija*, Zagreb: SNL, 1987.
8. Fowler, Roger, *Linguistic Criticism*, Second edition, Oxford University Press, Oxford and new York, 1996.
9. Habib, M. A. R., *A History of Literary Criticism and Theory*, Oxford: Blackwell, 2008.
10. Leitch, Vincent B. Et al., ed., *The Northon Anthology of Theory and Criticism*, W.W. Norton & Company, New York, 2001.
11. Lešić, Z. *Nova čitanja: Poststrukturalistička čitanka*, Sarajevo: Buybook, 2003.
12. Lešić, Zdenko; Kapidžić-Osmanagić, Hanifa; Katnić-Bakaršić, Marina; Kulenović, Tvrtko, *Suvremena tumačenja književnosti*, Sarajevo: Sarajevo Publishing, 2006.
13. Lodge, David and Nigel Wood, eds., *Modern Criticism and Theory*, Longman, London, 1988, ²2000.
14. Loomba, Ania, *Colonialism/Postcolonialism*, 2nd edition, Routledge, London and New York, 2006, ²2008.
15. Markiewicz, Henryk, *Nauka o književnosti*, Nolit, Beograd, 1978.
16. Meić, Perina, *Čitanje povijesti književnosti*, Alfa, Zagreb, 2010.
17. Perloff, Marjorie, "Crisis in the Humanities? Reconfiguring Literary Study for the Twenty-First Century", u: Perloff, Marjorie, *Differentials: poetry, poetics, pedagogy*, University of Alabama Press, Tuscaloosa, AL, 2004, pp. 1-19.
18. Petrović, Svetozar, *Priroda kritike*, Liber, Zagreb, 1972.
19. Petrović, Svetozar, *Nauka o književnosti – izabrani spisi*, (priručio Zdenko Lešić), Službeni glasnik, Beograd, 2009.
20. Sartre, Jean-Paul, *What is Literature?*, translated by Bernard Frechtman, Methuen, Co, London, ¹1948, ¹⁹
21. Selden, Raman, ed., *The Cambridge History of Literary Criticism: Vol. 8 From Formalism to Poststructuralism*, Cambridge University Press, Cambridge and London, 1995.
22. Solar, Milivoj, *Laka i teška književnost*, MH, Zagreb, 1995.
23. Solar, Milivoj, *Granice znanosti o književnosti*, Naklada Pavičić, Zagreb, 2000.
24. Solar, Milivoj, *Uvod u filozofiju književnosti* (Izabrana djela 2), Zagreb: Golden marketing - tehnička knjiga, 2004.
25. Spivak, Gayatri Chakravorty, *Kritika postkolonijalnog uma*. Beograd, 2003.
26. Stamać, Ante i Zdenko Škreb, *Uvod u književnost – teorija, metodologija* (peto poboljšano izdanje), Globus, Zagreb, 1998.
27. Tomašević, Boško, *Protiv književne teorije*, Akademski knjiga, Novi sad, 2011.
28. Velek, Rene i Ostin Voren, *Teorija književnosti*, 2. izdanje, preveli Aleksandar Spasić i Slobodan Đorđević, Nolit, Beograd, 1974.
29. Wellek, Rene, *Concepts of Criticism*, Yale University Press, New Haven and London, 1963, ⁷1973.

Napomena: Popis preporučene literature obuhvata znatno veći broj naslova od kojih će se tek neki izvori

konsultirati u cjelini, a veći dio po pojedinim poglavljima uže vezanih za pojedine tematske jedinice koje će biti tema za diskusiju na predavanjima i seminarima

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Sanjin Kodrić, vanredni profesor

Naziv predmeta: Savremene književne teorije i historija književnosti
Šifra predmeta: DOS LIT 607
Semestar, broj sati i broj studijskih bodova: I, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: Obavezni
Cilj i sadržaj predmeta: Nastavni predmet predstavlja u osnovi teorijsko-aplikativni kurs iz oblasti teorije historije književnosti / književne historije. Cilj nastavnog predmeta jeste, otud, teorijski, a potom i praktično upoznati studente/ice s kako tradicionalnim, tako i savremenim književnohistorijskim konceptima, postavkama i procedurama, s jedne strane, te, s druge strane, dovesti u vezu ovakvo što sa širim kontekstom temeljnih književnoteorijskih i književnokritičkih pojava 20. st., uključujući i najrecentnije književnoteorijske i književnokritičke trendove. Pritom, posebna pažnja bit će posvećena pitanjima i problemima književnohistorijskog izučavanja pojedinačnih književnosti, komparativnoj historiji književnosti te pitanjima i problemima historije svjetske / opće književnosti.
Preuvjeti za upis predmeta: Nema
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit

Literatura:

1. Burke, Peter (2006), *Što je kulturalna povijest?*, prev. Zdravko Židovec, red. Žarko Pačić, Izdanja Antibarbarus, Zagreb;
2. Colebrook, Claire (1997), *New Literary Histories: New Historicism and Contemporary Criticism*, Manchester University Press, Manchester & New York;
3. Đurišin, Dionýz (1997), *Šta je svetska književnost*, prev. Miroslav Dudok, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Novi Sad;
4. Grables, Herbert, ur. (2001), *Literary History/Cultural History: Force-Fields and Tensions*, REAL, 17, Gunter Narr Verlag, Tübingen;
5. Grables, Herbert, ur. (2005), *Literature, Literary History, and Cultural Memory*, REAL, 21, Gunter Narr Verlag, Tübingen;
6. Giljen, Klaudio (1982), *Književnost kao sistem: Ogledi o teoriji književne istorije*, prev. Tihomir Vučković, Nolit, Beograd;
7. Hunt, Lynn (2001), *Nova kulturna historija*, prev. Anamarija Hucika et al., Naklada Ljevak, Zagreb;
8. Kodrić, Sanjin (2010), *Književna prošlost i poetika kulture (Teorija novog historicizma u bosanskohercegovačkoj književnohistorijskoj praksi)*, Slavistički komitet, Sarajevo;
9. Kodrić, Sanjin (2012), *Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti*, Slavistički komitet, Sarajevo;
10. Kovač, Zvonko (2011), *Međuknjiževne rasprave: Poredbena i/ili interkulturalna povijest književnosti*, Službeni glasnik, Beograd;
11. Lešić, Zdenko (1985), *Književnost i njena istorija*, Veselin Masleša, Sarajevo;
12. Lešić, Zdenko i dr., ur. (2006), *Suvremena tumačenja književnosti i književnokritičko naslijeđe XX stoljeća*, Sarajevo Publishing, Sarajevo;
13. Perkins, David, ur. (1991), *Theoretical Issues in Literary History*, Harvard University Press, London;
14. Perkins, David (1992), *Is Literary History Possible?*, The Johns Hopkins University Press, Baltimore, London;
15. Waugh, Patricia (2006), *Literary Theory and Criticism*, Oxford University Press, Oxford & New York.

Napomena: Gornji popis literature orijentacionog je karaktera i bit će prilagođen konkretnim potrebama i interesima studenata/ica. Popis dodatne literature bit će predočen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

II. semestar

Ime nastavnika: dr. Esad Duraković, redovni profesor

Naziv predmeta: Orijentalizam i orijentologija
Šifra predmeta: DOS LIT 621
Semestar, broj sati sedmično i broj studijskih bodova: II., 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje doktoranata sa ideološkim predrasudama i stereotipima koje tradicionalna orijentalistika unosi u proučavanje orijentalno-islamskog svijeta, prvenstveno njegove kulture. Cilj predmeta je upoznati studente sa kanonskim djelima orijentalistike te s njihovim ideološkim, čak političkim angažiranjem. Posebna pažnja usmjerava se na orijentalistiku u zemljama bivše Jugoslavije i na mogućnosti njene deideologizacije. Postokolonijalna kritika također je u središtu predavanja.
Sadržaj predmeta: Kolegij ima zadatak da predstavi glavne orijentaliste i njihova kanonska djela o orijentalno-islamskom svijetu sa stanovišta njihova ideološkog pozicioniranja prema predmetu/objektu svoga istraživanja, pri čemu se taj svijet određuje kao inferioran prije nego kao različit. Nužno je ukazati na povijesni razvoj orijentalistike u kome se ona određivala kao nauka koja je bila svojim značajnim dijelom u funkciji kolonijalnog potčinjavanja orijentalno-islamskoga svijeta. Analiziraju se zasluge zapadnjačke filologije u afirmiranju orijentalno-islamske kulturne baštine, na jednoj strani, i negativistički odnos prema islamu kao religiji, na drugoj strani. U kontekstu (zapadnjačke) orijentalistike, posebna pažnja posvećuje se razvoju orijentalistike kao nauke u bivšoj Jugoslaviji, njenom odnosu prema orijentalnoj kulturi koju baštine neki narodi na tim prostorima. Nastavnik ukazuje na izvjesne razlike zapadnjačke i ruske orijentalistike u odnosu prema predmetu svoga istraživanja. Kritički predstavljajući orijentalistiku, nastavnik obrazlaže nužnost naučnog pristupa, bez ideoloških opterećenja, i predstavlja orijentologiju kao opozitni termin i u osnovi imanentni pristup. Predstavljajući opoziciju „orijentalizam-orijentologija“ općenito, nastavnik upoznaje doktorante s njenim reflektiranjem u zemljama bivše Jugoslavije.
Uvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Izrada seminarskog rada na kraju semestra i odbrana toga rada na usmenom dijelu ispita.
Literatura: 1. Al-Arna'ut, Muhammad M., <i>Mura'a`a al-istišraq</i> , Dar al-madar al-islami, Bangazi, 2002. 2. Bhabha, Homi, <i>The Location of Culture</i> , London, 1994.

3. Spivak, Gayatri Ch., *The Postcolonial Critic: Interview, Strategies, Dialogues*, London, 1990.
4. Gibb, H. A. R., *Studies on the Civilization of Islam*, Princeton U. Press, 1982.
5. Duraković, Esad, "Razvoj književnohistorijske i književnokritičke misli u radovima bošnjačkih orijentalista", u: *Bošnjačka književnost u književnoj kritici. Novija književnost - književna kritika*, knj. VI. - ALEF, Sarajevo, 1998.
6. Duraković, Esad, *Orijentologija. Univerzum sakralnoga Teksta*, Tugra, Sarajevo, 2007.
7. Lewis, Bernard, *Islam and the West*, 1993.
8. Said, Edward W., *Orijentalizam*, Svjetlost, Sarajevo, 1999, prev. Rešid Hafizović.
9. Said, Edward W., *Kultura i imperijalizam*, Beogradski krug, Beograd, 2002, prev. Vesna Bogojević.
10. Tanasković, Darko, *Islam i mi*, treće, dopunjeno izdanje, Partenon, Beograd, 2006.
11. Varisco, Daniel Martin, *Reading Orientalism: Said and the Unsaid*, University of Washington Press, 2007.

Šira literatura:

1. Božović, Rade, *Islam i Arapi. Bog i čovek*, Narodna knjiga Alfa, Beograd, 2007.
2. Bučan, Daniel, *Poimanje islama. Povijesna dinamika jedne duhovnosti*, Mladost, Zagreb, 1980.
3. Gabrijević, Frančesko, *Arapska književnost*, „Svjetlost“, Sarajevo, 1985, prev. Milana Piletić i Srđan Musić.
4. Gibb, H. A. R., *Modern Trends in Islam*, 1947.
5. Duraković, Esad, *Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga*, Connectum, Sarajevo, 2005.
6. Mommsen, Katharina, *Gete i islam*, Dobra knjiga, Sarajevo, 2008, prev. Vedad Smailagić.
7. Said, E.5 W., *Krivotvorenje islama*, Tridvajedan, Zagreb, 2003, prev. Suzana Sesvečan.
8. Tanasković, Darko, *U dijalogu s islamom*, Dečje novine, Gornji Milanovac, 1992.

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Zvonimir Radeljković, profesor emeritus

Naziv predmeta: Proza i I. svjetski rat
Šifra predmeta: DOS LIT 611
Semestar, broj sati sedmično i broj studijskih bodova: II., 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa proznim djelima evropskih i američkih pisaca o I svjetskom ratu. Geneza i razvoj antiratnog literarnog stava. Žanrovski i ideološki prilaz ovoj temi.
Sadržaj predmeta: Kurs je usmjeren na neka od značajnih prozних književnih djela, pretežno romana, koja slikaju novo iskustvo rata preko opisa situacija i dilema karakterističnih za I svjetski rat, kao prvi moderni rat. Kurs je usmjeren na sljedeća djela: <ol style="list-style-type: none">1. Henri Barbusse: <i>Le Feu: journal d'une esconade</i>, (1916, kod nas prevedeno kao <i>Oganj</i>, 1980.);2. Miroslav Krleža, <i>Hrvatski bog Mars</i>, (1922, 1933);3. Jaroslav Hašek, <i>Osudy dobrého vojaka Švejka za světové válki</i>, (1923, kod nas <i>Doživljaji dobrog vojaka Švejka za Svjetskoga rata</i>, 1929.);4. William Faulkner, <i>Soldier's Pay</i>, (1926, kod nas <i>Vojnikova nagrada</i>, 1964);5. Erich Maria Remarque, <i>Im Westens nichts Neues</i> (1928/29, kod nas <i>Na zapadu ništa novo</i>, 1966);6. Ernest Hemingway, <i>A Farewell To Arms</i> (1929, kod nas <i>Zbogom oružje</i>, 1937);7. Aleksander Solženicin, <i>August 1914</i> (1971);8. Pat Barker, <i>Regeneration</i> (1991).
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Sudjelovanje u diskusiji na satima seminara, dva eseja.
Udžbenik:
Literatura: Paul Fussell, <i>The Great War and Modern Memory</i> , OUP, New York, 1975.
Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Srebren Dizdar, redovni profesor

Naziv predmeta: Roman na razmeđu vremena
Šifra predmeta: DOS LIT 615
Semestar, broj sati i broj studijskih bodova: II, 2P + 2S + 2K, 15 ECTS
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: Izborni
Cilj predmeta: Cilj ovog predmeta je da upozna studente sa nekim romanima koji su bitno obilježili drugu polovicu 20. i početak 21. stoljeća iz pespektive autora koji su stvarali na engleskom jeziku.
Sadržaj predmeta: Premda je književna produkcija djela na engleskom jeziku koja se mogu nazvati 'romanom' u posljednjih tridesetak godina narasla do ogromnih razmjera, neki od tih romana su izazvala veću pažnju kako čitalačke, tako i kritičke publike. Najčešće su rezultat te pažnje bile velike kontroerze koje su pratile autore, ali i sama djela. U okviru kolegija će se pokušati komparirati djela iz liste primarne literature i po njihovim tematsko-sadržajnim, ali i strukturalno-pripovjedačkim osobenostima, te ukazati na poziciju tih romana kao neke vrste nepriznatog 'kanona' novijeg postmodernističkog književnog iskaza.
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Primarna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Rushdie, Salman, <i>Satanic Verses</i>, Viking Press, London, 1988. (dostupno i kao: Salman Rušdi, <i>Satanski stihovi</i>, Prosveta, Beograd, ¹1989, te Feniks Libris, Zemun, 2009)2. Kureishi, Hanif, <i>The Black Album</i>, Faber and Faber, London, 1995. (dostupno i kao: Hanif Kurejši, <i>Crni album</i>, prevela Ana Selić, Plato, Beograd, 2000.)3. Aslam, Nadeem, <i>Maps for Lost Lovers</i>, Faber, London, 2004. (dostupno i kao: Nadeem Aslam, <i>Karte za izgubljene ljubavnike</i>, prijevod Sanaj Ščibajlo, Naklada Ljevak, Zagreb, 2010., ili. Nadim Aslam, <i>Mape za izgubljene ljubavnike</i>, prevele Marija Stajić i Marija Obadović, Mono i Manjana, Beograd, 2007)4. Mohsin, Hamid, <i>Reluctant Fundamentalist</i>, Hamish Hamilton, London, 2007. (dostupno i kao: Mohsin Hamid, <i>Nerado fundamentalist</i>, prevela Nura Dika Kapić, Šahinpašić, Sarajevo, 2010.)5. Barnes, Julian, <i>England, England</i>, Jonathan Cape, London, 1998.6. Amis, Martin, <i>Lionel Asbo: State of England</i>, Jonathan Cape, London, 2012.7. Swift, Graham, <i>Waterland</i>, Heinemann, London, 1983.8. Franzen, Jonathan, <i>The Corrections</i>, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2001. (dostupno i kao: Jonathan Franzen, <i>Korekcije</i>, prevela Nataša Ozmec, V.B.Z., zagreb, 2003.)9. Franzen, Jonathan, <i>Freedom</i>, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2010. (dostupno i kao: Jnathan Franzen, <i>Sloboda</i>, prevela Marina Horkić, VB.Z., Zagreb, 2011.)10. Byatt, A.S., <i>The Biographer's Tale</i>, Vintage Books, London, 2001.

11. Winterson, Jeanette, *Why Be Happy When You Could Be Normal?*, Jonathan Cape, London, 2011.
12. Atwood, Margaret, *Oryx and Crake*, Bloomsbury, London, 2003. (dostupno i kao: Margaret Atwood, *Antilopa i kosac*, preveo Goran Kapetanović, Laguna, Beograd, ¹2003, te i kao: Margaret Atwood, *Gazela i kosac*, preveo Marko Maras, Profil Internatioal, Zagreb, 2003.)
13. Ishiguro, Kazuo, *Never Let Me Go*, Vintage Books, London, 2010. (dostupno i kao: Kazuo ishiguro, *Nikad me ne ostavljaj*, prevela Vesna Valenčić, Leo Commerce, Rijeka, 2006.)
14. McEwan, Ian, *Solar*, Random House, London, 2010 (dostupno i kao: Ijan Mekjuan, *Solar*, prevela Arijana Božović, Paideia, Beograd, 2012.)

Pregled sekundarne i preporučene literature:

1. Anderson, Benedict, *Imagined Communities: reflections on the origin and spread of nationalism*, Verso, London, 1991.
2. Ashcroft, W., Griffiths, G., Tiffin, H., in ed., *The Empire Writes Back: Theory and Practice in Post-colonial Literatures*, Routledge, London, 1989.
3. Barthes, Roland, "The Discourse of History", Trans. Stephen Bann. *Comparative Criticism: A Yearbook*. Vol. 3, Ed. E. S. Shaffer. Cambridge UP, Cambridge, 1981
4. Bassnett, Susan, ed., *Studying British Culture: An Introduction*, Rotledge, London, 1997.
5. Bell, Ian A., ed., *Peripheral Visions: Images of Nationhood in Contemporary British Fiction*, University of Wales Press, Cardiff, 1995.
6. Bhabha, Homi K., *The Location of Culture*, Routledge Classics, New York, 1994.
7. Bradbury, Malcolm, *The Modern British Novel*, Penguin Books, London, 1993.
8. Campbell, Neil, Jude Davies and George McKay, eds., *Issues in Americanisation and Culture*, Edinburgh University Press Ltd, Edinburgh, 2004.
9. Childs, Peter, *The Fiction of Ian McEwan (Readers' Guides to Essential Criticism)*, Palgrave Macmillan, London, 2005.
10. Connor, Steven, *The Cambridge Companion to Postmodernism*, Cambridge University Press, Cambridge, 2004. Eagleton, Terry, *The Illusions of Postmodernism*, Blackwell, Cambridge, 2006.
11. Epitropoulos, Mike-Frank G., and Victor Roudometof, eds., *American culture in Europe: Interdisciplinary Perspectives*, Praeger Publishers, Westport, CT, 1998.
12. Head, Dominic, *The Cambridge Introduction to Modern British Fiction, 1950 - 2000*, Cambridge University Press, Cambridge, New York, Melbourne, Madrid, Cape Town, Singapore & São Paulo, 2002.
13. Hutcheon, Linda, *A Poetics of Postmodernism: History, Theory, Fiction*, Routledge, New York and London, ¹1988, 2005.
14. Hutcheon, Linda, *The Politics of Postmodernism*, (second edition), Routledge, New York and London, ¹1989, 2003.
15. Jameson, Fredric, *Postmodernism: Or the Cultural Logic of Late Capitalism*, Verso, London and New York, 1991.
16. Kenan, Shlomith Rimmon, *Narrative Fiction*, Routledge, London, 2003.
17. Lee, A. Robert, ed., *Other Britain, Other British: Contemporary Multicultural Fiction*,

- Pluto Press, London, 1995.
18. Lodge, David, *The Art of Fiction*, Secker and Warburg, London, 1992.
 19. Malcolm, David, *Understanding Ian McEwan*, Colombia, South Carolina Press, 2002.
 20. Massa, Anna, and Alistair Stead, eds., *Forked Tongues: Comparing Twentieth-Century British and American Literature*, Longman, London and New York, 1994.
 21. Morrison, Jago, *Contemporary Fiction*, Taylor & Francis Routledge, London & New York, 2003.
 22. Pells, Richard, *Not Like Us: How Europeans Have Loved, Hated, and Transformed American Culture since World War II*, Basic Books, New York, 1997.
 23. Rennison, Nick, *Contemporary British Novelists*, Routledge, Taylor & Francis Group, London & New York, 2005.
 24. Stephan, Alexander, ed., *The Americanization of Europe: Culture, Diplomacy, and Anti-Americanism after 1945*, Berghahn Books, New York & Oxford, 2008.
 25. Waugh, Patricia, *Metafiction: The Theory and Practice of Self-conscious Fiction*, Methuen, London, 1984.

Napomena:

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Sanjin Kodrić, vanredni profesor

Naziv predmeta: Interliterarni aspekti književnosti BiH
Šifra predmeta: DOS LIT 653
Semestar i broj bodova: II., 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: Izborni
Cilj i sadržaj predmeta: Nastavni predmet, s jedne (pretežno književnoteorijske) strane, bavi se pitanjima interliterarnog procesa i interliterarne komparatistike, savremenog književnonaučnog pristupa koji na inovativan način razumijeva probleme historije pojedinačnih književnosti, redefinirajući pritom i ono što je tradicionalni koncept komparativne te svjetske književnosti, dok je s druge (pretežno književnohistorijske) strane posvećen prije svega u ovoj perspektivi posmatranim književnostima BiH (bošnjačkoj, bosanskohercegovačkoj i bosanskosrpskoj književnosti te jevrejskoj književnoj tradiciji u BiH i drugim bosanskohercegovačkim manjinskim književnim praksama). Sistem književnosti BiH po svojoj prirodi i karakteru izrazito je složen i u užem – književnom i u širem – kulturalnom smislu, i to kako s obzirom na njegovu poziciju u južnoslavenskom, tako i s obzirom na njegovu poziciju u zapadno-evropskom i orijentalno-islamskom kontekstu, predstavljajući kao takav naročito mjesto različitih književnih i kulturalnih susretanja, međusobnih prožimanja i razmjena, osoben „melting pot“, pa čak i svojevrsnu „mikrorealizaciju“ sistema svjetske književnosti. U tom smislu, cilj nastavnog predmeta jeste iz perspektive teorije interliterarnog procesa i interliterarne komparatistike propitati različite aspekte unutarbosanskohercegovačkih interliterarnih odnosa i veza, ali i interliterarnih odnosa i veza književnosti BiH prema drugim južnoslavenskim književnostima, kao i prema pojedinačnim književnostima zapadno-evropskog i orijentalno-islamskog kruga. Uz priliku upoznavanja sa značajnim ostvarenjima domaće, bosanskohercegovačke književne prakse protumačene u savremenoj književnonaučnoj perspektivi, ovakvo što ovaj nastavni predmet čini privlačnim i poticajnim i u izučavanju tzv. stranih književnosti, otvarajući i u ovom području nove, interliterarne komparatističke mogućnosti te mogućnosti primjene teorije interliterarnog procesa (naročito u slučaju na svoj način književno-kulturalno kompleksnih književnosti poput književnosti na engleskom, francuskom ili ruskom, odnosno arapskom, turskom i perzijskom jeziku, kojima u pojedinim aspektima manje ili više modelativno nalikuju književnosti BiH).
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Duraković, Enes (2012), <i>Obzori bošnjačke književnosti</i>, Dobra knjiga, Sarajevo;2. Đurišin, Dionýz (1989), <i>Theory of Interliterary Process</i>, Veda, Bratislava;3. Đurišin, Dionýz (1997), <i>Šta je svetska književnost</i>, prev. Miroslav Dudok, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Novi Sad;4. Kodrić, Sanjin (2012), <i>Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti</i>, Slavistički komitet, Sarajevo;5. Kovač, Zvonko (2011), <i>Međuknjiževne rasprave: Poredbena i/ili interkulturalna povijest književnosti</i>, Službeni glasnik, Beograd.

Napomena: Gornji popis literature orijentacionog je karaktera i bit će prilagođen konkretnim potrebama i interesima studenata/ica. Popis lektirnih književnih tekstova i dodatne literature bit će predodčen studentima/icama prilikom početka nastave te obrade pojedinih nastavnih jedinica.

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Namir Karahalilović, redovni profesor

Naziv predmeta: Perzijska sufijska književnost
Šifra predmeta: DOS LIT 635
Semestar i broj bodova: II., 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata s najznačajnijim autorima, djelima i poetičkim odlikama perzijske sufijske književnosti.
Sadržaj predmeta: Na početku kolegija studenti će se upoznati s osnovnim izvorštima i načelima sufizma kao specifičnog duhovnog strujanja unutar islama. U tom smislu, pažnja će biti prevashodno usmjerena na osnovne pojmove i termine vezane za sufizam i sufijsko učenje. U nastavku kursa težište će biti stavljeno na upoznavanje s nekim od najznačajnijih sufijskih književnih djela na perzijskom jeziku, prije svega s rubajama Abū Sa‘īda Abolxeira i ‘Einolqozāta Hamadānija, zatim spjevovima u formi <i>mesneville</i> , kao što su <i>Vrt Istine</i> (Hadīqat al-Haqīqat) Sanāyija Ġaznawija, <i>Govor ptica</i> (Manteq al-teir) ‘Attāra Nīšābūrīja i <i>Duhovna mesneville</i> (Masnawī-ye ma‘nawī) Ġalaloddīna Rūmija, te gazelima Sanāyija, ‘Attāra, Rūmija i Hāfeza Šīrāzija. Posebna pažnja tokom kursa bit će posvećena procesu u kojem na zasadama ljubavne lirike, korištenjem njenih književno-estetskih potencijala i osobenosti, izrasta potpuno nova i osebujna poetika, koja omogućava i zahtijeva drugačiju recepciju i tumačenje.
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Osnovna literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Bertels, Yewgenī Edwārdowīč, <i>Tasawwof wa adabiyyāt-e tasawwof</i>, 1376. (1997)2. Chittick, W. C., <i>Sufijski put ljubavi: Rumijeva duhovna učenje</i>, 2005.3. Corbin, Henry, <i>Islam u Iranu</i>, Svezak III, 2000.4. Čehajić, Džemal, <i>Derviški redovi u jugoslovenskim zemljama</i>, 1986.5. Džaka, Bećir, <i>Historija perzijske književnosti</i>, 1997.6. Gazali, Ahmed, <i>Knjiga o ljubavi</i>, 2003.7. Hafizović, Rešid, <i>Temeljni tokovi sufizma</i>, 1999.8. Meyerovich, Eva de Vitray, <i>Antologija sufijskih tekstova</i>, 1988.9. Nametak, Fehim, <i>Pojmovnik divanske i tesavvufske književnosti</i>, 2007.10. Nikolson, Rejnold, <i>Sufizam: mistici islama</i>, 2011.11. Nasr, Seyyed Hossein <i>Živi sufizam</i>, 2004.12. Pūrnāmdāryān, Taqī, <i>Dar sāye-ye āftāb</i>, 1380 (2001.)13. Pūrnāmdāryān, Taqī, <i>Gomšode-ye lab-e daryā</i>, 1382 (2003.)14. Renard, John, <i>Historical Dictionary of Sufism</i>, 2005.15. Saġġādī, Ġa‘far, <i>Farhang-e estelāhāt wa ta‘bīrāt-e ‘erfānī</i>, 1381. (2002)16. Saġġādī, Ziyā‘oddīn, <i>Mabānī-ye ‘erfān wa tasawwof</i>, 1380. (2001)

17. Sarajkić, Mirza, *Gazeli Ahmeda Hatema Bjelopoljaka na arapskom jeziku*, 2011.
18. Schimmel, Annemarie, *Mystical Dimension of Islam*, 1975.
19. Šabestari, Šejh Mahmud, *Sufijski ružičnjak*, 2003.
20. Tamimdari, Ahmed, *Istorija persijske književnosti*, 2004.

I svi tekstovi navedeni u sadržaju predmeta.

Napomena:

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika – dr. Hanifa Kapidžić-Osmanagić, profesorica emerita

Naziv predmeta: Francuska ženska književnost druge polovine 20. i početka 21. vijeka
Šifra predmeta: DOS LIT 665
Semestar i broj bodova: II., 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim tokovima ženskog pokreta i glavnim djelima ženske književnosti (pisma) u francuskoj kulturi i književnosti, koja usmjeravaju i teoriju ženskog pisanja u zapadnim književnostima.
Sadržaj predmeta: Kurs je zasnovan na obradi <i>Drugog (s)polu</i> Simone de Beauvoir (1908-1986) iz 1949. godine, prevedenog u SAD početkom pedesetih godina. Podrobno će se analizirati književna djela, romani i esejistika (memoari) same S. de Beauvoir, posebno <i>L'Invitee</i> (Gošća) i <i>Les Mandarins</i> (Mandarini); kao i <i>Memoires d'une jeune fille rangee</i> (Memoari dobro odgojene djevojke), <i>La Force de l'age</i> (Snaga godine), <i>La Force des choses</i> (Snaga stvari). Predstavit će se Sartreova egzistencionalistička filozofija, kao ontološka baza <i>Drugog (s)polu</i> .
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Literatura: Navedena djela, u francuskom originalu ili u prevodu na b/h/s. Hanifa Kapidžić-Osmanagić: <i>Egzistencijalizam sistem stvaranja i življenja</i> , Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir, u: <i>Suočjenja II, Portreti i prigode</i> , str. 215-257, Svjetlost, Sarajevo, 1981. Opširnija literatura pred početak semestra.
Napomena:
Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika– dr. Marina Katnić-Bakaršić, redovna profesorica

Naziv predmeta: Spisateljice i slika ženskosti u ruskoj književnosti 20. i 21. stoljeća (diskursnostilistička interpretacija)
Šifra predmeta: DOS LIT 675
Semestar (semestri) i broj bodova: II. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta jeste upoznavanje kandidata/-kinja sa odabranim ruskim spisateljicama (pjesnikinjama i prozaisticama), te sa slikom ženskosti u njihovim djelima. Na teorijskom planu cilj je uvođenje diskursnostilističkog modela (u okviru njega i modela feminističke stilistike), koji pomažu interpretaciji djela tih autorica s obzirom na sociokulturalni i ideološki kontekst. Time se uvodi i treći cilj: pristup ruskoj književnosti na bitno novi način, s obzirom na status književnice kao Drugoga (Druge) u kulturi općenito, pa tako i u ruskoj. Konačno, jedan od ciljeva jeste osposobljavanje kandidata/-kinja za samostalnu interpretaciju slike ženskosti u djelima ruskih autorica.
Sadržina predmeta: Studenti/-ce se upoznaju sa ruskim spisateljicama 20. i 21. stoljeća čija će djela biti predmet razmatranja. Uvodna predavanja posvećena su također upoznavanju sa modelom diskursne stilistike, te u okviru nje i sa modelom kritičke diskursne analize i feminističke stilistike. Sljedeći su aspekti zanimljivi za proučavanje: 1. Najznačajnije spisateljice i/ili spisateljice koje mogu poslužiti kao model za određeni stilski ili žanrovski postupak (od Anne Ahmatove i Marine Cvetajeve, preko Zinaide Gippius i Belle Ahmaduline pa do suvremenih autorica kakve su Ljudmila Petruševskaja, Tatjana Tolstaja, Ljudmila Ulickaja ili Aleksandra Marinina). 2. Slika ženskosti u njihovim djelima. Ovdje je posebno zanimljiva stalna opozicija između žena kao stvaralaca i „običnih“ žena (pjesme Marine Cvetajeve <i>Pokušaj ljubomore</i> i Anne Ahmatove <i>Ja ljubav tvoju ne molim</i>). Druge autorice gotovo čehovski pokazuju sliku žene čiji je cijeli život u funkciji stvaranja idealnih uvjeta za život i rad svome mužu i porodici općenito (npr. <i>Sonječka</i> Ljudmile Ulicke). Također se ukazuje na promišljanje kod ovih autorica vlastite pozicije u kulturi kao izmještene zbog predanosti umjetnosti (npr. stalno insistiranje Cvetajeve na tome da je ona Psiha, duša, ne tijelo, i da je stoga Druga u kulturi koja cijeni ženu ako je „pijačna roba“). Promatra se u kontekstu teme postmoderna ženska proza (Tolstaja i Ulickaja), ali i žanrovsko širenje u „trivijalnim“ tipovima romana kakav je kriminalistički roman i sl., gdje dolaze i drugačije slike ženskosti (npr. Marinina ili Darja Doncova). 3. Pristup muške i ženske kritike djelima ruskih spisateljica također je jedna od tema na predavanjima. Ukazuje se na znakovito miješanje književnih i neknjiževnih kriterija u tim kritikama (npr. Nikolaj Gul' o Cvetajevoj).
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Literatura: 1. Katnić-Bakaršić, Marina (2012) <i>Između diskursa moći i moći diskursa</i> . Zagreb:

Naklada ZORO.

2. Lukšić, Irena (2001) Ruski feminizam i postsovjetska književnost. *Kolo*, Zagreb, br. 2, ljeto 2001.
3. Medarić, Magdalena (2001) Pišu li žene u suvremenoj Rusiji – „žensko pismo“? (O takozvanoj ženskoj prozi u Rusiji 90-ih godina). *Nova Istra*. God. 6, sv. XVIII, br. 2-3.
4. Saakjanc, Anna (1999) Marina Cvetaeva. Žizn' i tvorčestvo. Moskva: Ellis Lak.
5. Vojvodić, Jasmina (2012) Tri tipa ruskog postmodernizma. Zagreb: Disput.

Izvori:

Odabrana djela Marine Cvetajeve, Anne Ahmatove, Zinaide Gippius, Belle Ahmaduline, Ljudmile Ulicke, Tatjane Tolstaje, Ljudmile Petruševske, Aleksandre Marinine, Dine Rubine....

Napomena: Šira literatura uvodi se tokom predavanja.

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Fehim Nametak, redovni profesor; dr. Alena Ćatović, vanredna profesorica

Naziv predmeta i kod: Poetika klasične osmanske književnosti
Šifra predmeta: DOS LIT 685
Semestar i broj bodova: II. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznati doktorante sa temeljnim karakteristikama klasične osmanske poezije i njenom poetikom u okvirima orijentalno-islamske književne tradicije.
Sadržaj predmeta: Tokom kursa studenti će biti upoznati sa žanrovima, temama, motivima, specifičnom terminologijom i stilskim karakteristikama klasične osmanske književnosti. Poseban akcenat bit će na poimanju originalnog i novog, te intertekstualnim žanrovima (nazire, tazmini) i figurama (iktibas, telmih i dr.) u klasičnoj osmanskoj književnosti, kao i unutar orijentalno-islamske književne tradicije. Tokom kursa biće čitatni odabrani tekstovi i segmenti klasične osmanske poezije, posebno lirike u kojima će se analizirati sufijska dimenzija odnosa zaljubljene i voljene osobe. Također, posebna pažnja bit će posvećena sagledavanju književne baštine Bošnjaka na osmanskom turskom jeziku koja ulazi u korpus klasične osmanske književnosti.
Uvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar I. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Andrews, Walter G. <i>Poetry's Voice, Society's Song: Ottoman Lyric Poetry</i>. UW Press, 1984.2. Andrews, Walter G. <i>The Age of Beloveds: Love and the Beloved in Early Modern Ottoman and European Culture and Society</i>. Duke University Press, 2005.3. Kalpaklı, Mehmed. <i>Osmanlı Divan Şiiri Üzerine Metinler</i>. YKY, İstanbul, 1999.4. Dilçin, Cem. <i>Türk Şiir Bilgisi</i>. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara, 1995.5. Şentürk, Ahmed Atilla. <i>Osmanlı Şiir Antolojisi</i>. YKY, İstanbul, 1999.6. Nametak, Fehim. <i>Pojmovnik divanske i tesavvufske književnosti</i>. OIS, Sarajevo, 2007.7. İsen, Mustafa ve diğeri. <i>Eski Türk Edebiyatı El Kitabı</i>. Grafiker Yayınları, Ankara, 2002.8. W.C. Chittick. <i>Sufijski put ljubavi: Rumijeva duhovna učenja</i>. Sarajevo, 2005.9. Ćatović, Alena. <i>Hasan Zijaija Mostarac: Divan</i>. Dobra knjiga, Sarajevo, 2010.
Napomena: Šira literatura uvodi se tokom predavanja.
Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

III. semestar

Ime nastavnika: dr. Zvonimir Radeljković, profesor emeritus

Naziv predmeta i kod: Savremeni afroamerički roman
Šifra predmeta: DOS LIT 711
Semestar i broj bodova: III. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: jedan semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa proznim djelima afroameričkih pisaca u periodu od 1940. do 2000.
Sadržaj predmeta: Kurs je usmjeren na značajne romane iz pera Afroamerikanaca, od presudnog R. Wrightovog (1908-1960.) romana <i>Native Son</i> (1940.), preko reakcija na njega u možda najboljim afroameričkim djelima <i>Invisible Man</i> (1952.) Ralpa Ellisona (1913.-1994), te <i>Go Tell It on the Mountain</i> (1953.) Jamesa Baldwin (1924.-1987.), te preko najizrazitijih djela sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća, poput romana Tony Morrison, rođene 1931, <i>Sula</i> (1974.), romana Davida Bradleyja, rođenog 1950, <i>The Chaneysville Incident</i> (1981.) i romana Alice Walker, rođene 1944, <i>The Color Purple</i> , (1982.). Kurs se završava romanom Ernesta J. Gainesa, rođenog 1933, <i>A Lesson Before Dying</i> (1993.)
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. i II. semestra doktorskog studija i upisan III. semestar II. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Sudjelovanje u diskusiji na satima seminara, dva eseja.
Udžbenik: <ol style="list-style-type: none">1. Darryl Dickinson-Carr, <i>The Columbia Guide to Contemporary African American Fiction</i>, 2005.
Literatura: Svi primarni tekstovi već navedenih romana. <ol style="list-style-type: none">1. Huston A. Baker, <i>Blues, Ideology and Afro-American Literature: A Vernacular Theory</i>, 1984.2. Henry Louis Gates, <i>Colored People</i>, 2005.3. Robin D. J. Kelley, <i>Race Rebels: Culture, Politics and Social Development</i>, 1994.4. Tony Morrison, <i>Playing in the Dark: Whiteness and the Literary Imagination</i>, 1992.5. Zvonimir Radeljković, "Ernest J. Gaines i pravci afroameričke književnosti", <i>Izraz</i>, br. 42, (oktobar-decembar 2008.), str. 36-49. http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=94265a54-909a-4465-abb5-e0ee726f5004&articleId=de92bee6-e2d7-411e-8a53-aa6c84fd7274
Napomena:
Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Sanja Šoštarić, vanredna profesorica

Naziv predmeta: John Barth, Robert Coover i kreativnost metafikcije
Šifra predmeta: DOS LIT 713
Semestar, broj sati sedmično i broj studijskih bodova: III. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta je upoznati studente s reprezentativnim proznim djelima sjevernoameričkih autora J. Bartha i R. Coovera kao značajnim primjerima metafikcijskog narativnog pristupa unutar književnosti tzv. 'eksperimentalnog' postmodernizma 1960-ih i 1970-ih godina. Uvršteni romani i kratke priče navedenih autora ilustriraju raznolikost tema i raznovrsne mogućnosti preplitanja forme i sadržaja koje obuhvata pojam metafikcije.
Sadržaj predmeta: <p>U uvodnom predavanju se daje opći pregled osnovnih odlika američkog književnog postmodernizma, bliže se određuje pojam metafikcije, te se opus Bartha i Coovera pozicionira unutar književnosti američkog postmodernizma. Nakon ovih uvodnih razmatranja se detaljno analiziraju različiti aspekti, dometi i rezultati metafikcijskog postupka u Barthovom romanu <i>The Sot-Weed Factor (Trgovac duhanom)</i> i njegovoj zbirci kratkih priča <i>Chimera (Kimera)</i>. Višeslojnost metafikcijske dimenzije u višepomenutom Barthovom romanu se proučava u odnosu na tri ključna aspekta, odnosno ovaj roman se iščitava kao historijska metafikcija koja relativizira zvaničnu historiografiju, zatim kao metafikcija koja podriva rasne, rodne i nacionalne stereotipe i najzad kao metafikcija putem koje se autor poigrava tradicionalnim pojmom subjekta i čvrstog identiteta. U <i>Kimeri</i> se metafikcija analizira u kontekstu Barthove revizije narativnih konvencija istočnjačke bajke odnosno starogrčkog epa, pri čemu je u fokusu analize neodvojivost Barthove dekonstrukcije tradicionalnih narativnih pristupa od dekonstrukcije i/ili relativiziranja patrijarhalnog kulturološko-ideološkog obrasca, tj. neodvojivost forme i sadržaja, teksta i konteksta. U drugom dijelu kolegija težište je na metafikcijskom pristupu u Cooverovim romanima <i>The Origin of the Brunists (Porijeklo brunista)</i> i <i>The Public Burning (Javno spaljivanje)</i>. Navedeni romani se proučavaju kao Cooverova kritika i relativiziranje tzv. metanaracija koje osiguravaju homogenost unutar određene zajednice ali i potenciraju isključivost i nasilnost prema svima koji nisu spremni metanaraciju prihvatiti kao apsolutnu istinu. Tako <i>Porijeklo brunista</i> predstavlja studiju religije kao metanaracije sa svim posljedicama koje podrazumijeva religijsko konstruiranje identiteta i historije, dok <i>Javno spaljivanje</i> spada u red političke metafikcije, gdje se analiza naročito fokusira na stvaranje konsenzusa kroz retoriku državnih institucija i medija, odnosno na konstruiranje kolektivnog identiteta kroz njegovanje nacionalnog mita koji poprima osobine (kvazi)religijskog metanarativa.</p> <p>Studenti aktivno sudjeluju u radu – čitaju i analiziraju odabrane tekstove iz primarne i sekundarne literature te postupno samostalno ili grupno kritički interpretiraju, usmeno unutar diskusija i pismeno u obliku eseja, ključne aspekte metafikcijskog postupka u navedenim djelima.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. i II. semestra doktorskog studija i upisan III. semestar II. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: <p>Obavezno je redovno pohađanje nastave i aktivno učešće u diskusijama u okviru seminara (40% ukupne ocjene); jedna do dvije prezentacije, ovisno o broju kandidata (30%); dva eseja (po 30%). Prvi esej se predaje najkasnije u 7. sedmici, drugi esej se predaje najkasnije u 15. sedmici.</p>
Literatura:

Primarna literatura:

1. John Barth, *The Sot-Weed Factor/Trgovac duhanom* (1960)
2. John Barth, *Chimera/Kimera* (1972)
3. Robert Coover, *The Origin of the Brunists/Porijeklo Brunista* (1966)
4. Robert Coover, *The Public Burning/Javno spaljivanje* (1977)

Sekundarna literatura (lista će se eventualno naknadno proširiti):

1. John Barth, *The Friday Book: Essays and Other Nonfiction*. (Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1984).
2. Brian Evenson, *Understanding Robert Coover*, Columbia: Columbia SC: University of South Carolina Press, 2003).
3. Charles Harris, *Passionate Virtuosity: The Fiction of John Barth*, (Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 1983).
4. Linda Hutcheon, *A Poetics of Postmodernism: History, Theory, Fiction*, (New York and London: Routledge, 1988).
5. Paul Maltby, *Dissident Postmodernists: Barthelme, Coover, Pynchon*, (Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1991).
6. Larry Mc Caffery, *The Metafictional Muse: The Works of Robert Coover, Donald Barthelme and William Gass*, (Pittsburgh, PA: University of Pittsburgh Press, 1982).
7. Bran Nicol, *The Cambridge Introduction to Postmodern Fiction*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

Napomena:

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Shahab Yar Khan, vanredni profesor

Naziv predmeta: Savremena postkolonijalna drama
Šifra predmeta: DOS LIT 715
Semestar, broj sati i broj studijskih bodova: III. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Cilj predmeta postkolonijalne drame je upoznati studente sa različitim pristupima određivanja predmeta i opsega istraživanja književnih i pozorišnih studija i mogućih metodoloških i drugih kontroverzi koje su obilježile drugu polovinu 20. stoljeća i početak 21. stoljeća, bez namjere da se koristi, ili pak, nameće bilo koji stav kao dominantan ili jedini vrijedan.
Sadržaj predmeta: S obzirom na cilj predmeta, njegov sadržaj bi se odnosio na metodološka razmatranja određenih pitanja sa kojima se posljednjih decenija suočava proučavanje drame u odnosu na književno-historijski i književno-teorijski kritički pristup. Osnovne teme i koncepti koji će predstavljati jezgro za ispitivanje i raspravu bit će slijedeći: <ol style="list-style-type: none">1. Značaj drame u 21. stoljeću?2. Drama i kazalište u korelaciji s drugim tradicionalnim i novim umjetničkim iskazima3. Izvori i baze savremene drame4. Istraživanje kulturne raznolikosti i vecinu koji tvore post-kolonijalnu "nacionalnu" dramu.5. Ispitati paradokse i hibriditet u oblicima i stilovima post-kolonijalne drame.6. Procijeniti mitske, narodne i razne druge kulturološke vrste post-kolonijalnih književnika.
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. i II. semestra doktorskog studija i upisan III. semestar II. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Pregled šire preporučene literature: <ol style="list-style-type: none">1. Gilbert and Tompkins, <i>Post-Colonial Drama-Theory Practice and Politics</i>, Routledge, 1998.2. Grace-Smith, Briar. <i>Purapurawhetu</i>. Wellington: Huia Publishers (Playmarket), 1999.3. Hare, David. <i>Plays Two</i>. London: Faber and Faber, 1997.4. Jones, Marie. <i>Stones in His Pockets</i>. London: Applause Books, 2001.5. MacLeod, Joan. <i>Amigo's Blue Guitar</i>. 3rd. ed. Burnaby, BC: Talonbooks, 1999.6. Soyinka, Wole. <i>Collected Plays 2</i>. Oxford: Oxford UP, 1974.7. Taylor, Drew Hayden. <i>alterNatives</i>. Vancouver: Talonbooks, 2000.8. Walcott, Derek. <i>Dream on Monkey Mountain and other plays</i>. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2001.9. Wertenbaker, Timberlake. <i>Our Country's Good</i>. Woodstock IL: The Dramatic Publishing Company, 1989.10. Beker, M. <i>Suvremene književne teorije</i>, Zagreb: SNL, 1986.11. Coyle, Martin et al., eds., <i>Encyclopedia of Literature and Criticism</i>, Gale Research, Detroit, MI, 1991.12. Eco, Umberto, <i>Granice tumačenja</i>, Paideia, Beograd, 2001.

13. Eagleton, T. *Književna teorija*, Zagreb: SNL, 1987.
14. Lešić, Z. *Nova čitanja: Poststrukturalistička čitanka*, Sarajevo: Buybook, 2003.
15. Meić, Perina, *Čitanje povijesti književnosti*, Alfa, Zagreb, 2010.
16. Shahab Yar Khan, *O Šekspirovima tragedijama* (dio I i II). Dobra knjiga, Sarajevo, 2013 .

Napomena:

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika: dr. Munir Mujić, vanredni profesor

Naziv predmeta: Klasična arapska proza – naratološka čitanja
Šifra predmeta: DOS LIT 723
Semestar, broj sati sedmično i broj studijskih bodova: III. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: <p>Cilj predmeta jeste uvesti doktorante u čitanje/analiziranje tekstova iz klasične arapske proze uz korištenje naratoloških postavki, odnosno naratološke aparature. Posebna pažnja poklanja se uočavanju dominantnih karakteristika klasičnih arapskih narativa, odnosno dominantnih narativnih strategija u klasičnoj arapskoj prozi iz naratološke perspektive.</p>
Sadržaj predmeta: <p>Zadatak kolegija jeste da kroz naratološko čitanje/analiziranje određenog broja tekstova klasične arapske proze pokaže narativni diverzitet, s jedne, i dominantna narativna obilježja tih tekstova, s druge strane. U uvodnom dijelu kolegija daje se kratak pregled najznačajnijih djela klasične arapske proze, odnosno žanrovske karakteristike klasične arapske proze, te pregled pitanja kojima se bavi naratologija, ključnih pojmova, autora, djela, tokova i dr. U čitanju predloženih klasičnih arapskih proznih tekstova težište je na postavkama tzv. autora klasične, odnosno strukturalistički orijentirane naratologije, a u manjoj mjeri u obzir će biti uzete i postavke autora koji pripadaju poststrukturalističkoj naratologiji. Obrađuju se pitanja kao što su narator, pozicija naratora, odnos priča-diskurs, priča-tekst-pripovijedanje i sl., zatim aspekti priče, odnosno redosljed, ritam, frekvencija, likovi, prostor, fokalizacija, kao i pitanja koja se tiču fabule, kao što su događaji, akteri, vrijeme i dr.</p> <p>Važno mjesto zauzimaju Greimasova narativna gramatika i Brthesova semiotika narativa. Među novijim naratološkim čitanjima, značajnija pažnja poklanja se pitanjima koja pripadaju polju tzv. primijenjene naratologije, u okviru kojih će se, opet, razmatrati ona pitanja što će vjernije opisati karakter klasične arapske proze, kao što su: odnos pričanje-slikanje, usmeno pripovijedanje i epizodički model, autentičnost narativnog glasa, stilistika narativa, odnosno uočavanju makro-strukturalnih figura koje ovladavaju cijelim tekstom, pitanje naratološke relevantnosti stilskih figura u tekstu i sl. Zatim, naratološko čitanje poezije koju svaki klasični arapski narativ sadrži na posebno funkcionalan način. Jedno od pitanja koja se razmatraju na kolegiju jeste i kognitivni pristup u naratologiji i njegova primjena u čitanju klasičnih arapskih narativa.</p>
Uvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. i II. semestra doktorskog studija i upisan II. semestar II. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Izrada seminarskog rada na kraju semestra i odbrana toga rada.
Literatura:

1. Al-Ma'arri, Abu al-Alā, *Poslanica o oproštenju*, prev., pristup, napomene i pogovor Sulejman Grozdanić, Svjetlost, Sarajevo, 1979.
2. *Antar, sin Šedadov: priča o junaštvu, ljubavi i mržnji u Arabijskoj pustinji*, prev. Mehmed Kico, Bemust, Sarajevo, 2002.
3. Bal, Mike, *Naratologija: teorija priče i pripovedanja*, prev. Rastislava Mirković, Narodna knjiga – Alfa, Beograd, 2000
4. Fludernik, Monika, *An Introduction to Narratology*, transl. Patricia Häusler-Greenfield and Monika Fludernik, Routledge, London and New York, 2009.
5. Gerring, Richard, „Conscious and Unconscious Processes in Reader's Narrative Experiences“, u: *Current Trends in Narratology* (Narratologia, vol. 27), ed. Greta Olsen, De Gryter, Berlin / New York, 2011., 37-61.
6. Ghazoul, Ferial J., *Nocturnal Poetics: The Arabian Nights in Comparative Context*, The American University in Cairo Press, Cairo, 1996.
7. *Hiljadu i jedna noć*, I-IV, prev. i predgovor Esad Duraković, Ljiljan, Sarajevo, 1999.
8. Ibn al-Muqaffa, *Kelila i Dimna*, prev. Besim Korkut, Bosanska riječ, Wuppertal; Sarajevo; Tuzla, 1997.
9. Ibn Hazm, *Golubičina ogrlica: o ljubavi i zaljubljenim*, prev. Teufik Muftić, Liber, Zagreb, 1987.
10. Ibn Tufayl, Abu Bakr, *Živi sin Budnoga*, prev., bilješke i pogovor Tarik Haverić, „Veselin Masleša“, Sarajevo, 1985.
11. Katnić-Bakaršić, Marina, „U potrazi za tajnom pripovjednog teksta“, u: Zdenko Lešić et al., *Suvremena tumačenja književnosti*, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2006., 246-271.
12. Leeuwen, Richard van, *The Thousand and One Night: Space, travel and transformation*, Routledge, New York, 2007.
13. *Suvremena teorija pripovijedanja*, priredio Vladimir Biti, tekstove preveli Marina Bricko... et al., Globus, Zagreb, 1992.
14. *Uvod u naratologiju*, ur. Zlatko Kramarić, Izdavački centar Revija, Osijek, 1989.

Šira literatura:

1. Davenport, Anthony, *Medieval Narrative: an introduction*, Oxford University Press, New York, 2004.
2. Hühn, Peter, Kiefer, Jens, *The Narratological Analysis of Liric Poetry: Studies in English Poetry from the 16th to the 20th Century* (Narratologia, vol. 7), transl. Alastair Matthews, De Gryter, Berlin and New York, 2005.
3. Irwin, Robert, *1001 noć na Zapadu*, prev. Enes Karić, Ljiljan, Sarajevo, 1999.
4. Propp, Vladimir, *Morfologija bajke*, prev. Petar Vujičić, Radovan Matijašević, Mira Vuković, Prosveta, Beograd, 1982.
5. Šlomit, Rimon-Kenan, *Narativna proza*, prev. i pogovor Aleksandar Stević, Narodna knjiga – Alfa, Beograd, 2007.
6. Vitz, Evelyn Birge, *Medieval narrative and modern narratology: subjects and objects of desire*, New York University Press, New York, 1989.

Napomena:

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika i saradnika – dr. Vesna Kreho, vanredna profesorica

Naziv predmeta: Drama apsurda
Šifra predmeta: DOS LIT 763
Semestar, broj sati i broj bodova: III. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Situiranje drame apsurda u širi kontekst avangardnih traganja za novim teatarskim izrazom, te novim scenskim i dramaturškim tehnikama – koja započinju na smjeni XIX i XX stoljeća s provokativnim razaranjem konvencija tradicionalnog pozorišta ostvarenim u farsičnim bufonerijama A. Jarryja, nastavljaju se u teorijskim spisima A. Artauda i dalje, a cjelovit izraz dostižu u dramskom opusu Becketta, Adamova, Ionescoa i Geneta.
Sadržaj predmeta: <p>Kolegij će se primarno baviti francuskom dramom apsurda, tj. četvoricom autora (Beckett, Adamov, Ionesco, Genet), čija pojava 50-ih godina XX. stoljeća označava revolucionarnu prekretnicu u općoj percepciji pozorišta i njegove funkcije. Bit će riječi o novim dramaturškim proseedima, o novim tematskim preokupacijama, među kojima dominira tematiziranje osjećaja metafizičke tjeskobe: svijest o apsurdnosti ljudske egzistencije, o katastrofalnom stanju svijeta traumatiziranog dubokom krizom humanističkih vrijednosti na kojima je izgrađena civilizacija Zapada. Predstavit će se traganje ovih autora za novim teatarskim sredstvima, koja će predočiti osjećanje gubitka sigurnog i spokojnog civilizacijskog utočišta. Pokazat će se kako, proklamirajući pobunu protiv zatečenih obrazaca bulevarskog pozorišta, Anouilhevog psihološkog pozorišta, pa i Sartreovog i Camusovog filozofskog pozorišta ideja, drama apsurda svojim formalnim i sadržajnim postulatima materijalizira tjeskobu «posthumanističkog» čovjeka, postulira nemogućnost lucidne, logički argumentirane refleksije o iracionalnosti svijeta i čovjekova mjesta u njemu (na kojima i počiva Camusova filozofija apsurda); ono taj doživljaj i osjećaj neposredno uprizoruje, demonstrirajući apsurdnost i samog pokušaja racionalnog i logičkog tumačenja svijeta, te osobito suštinsku nemoć jezika u artikuliranju „autentične“ komunikacije.</p> <p>Bit će riječi i o nekim značajnim suvremenicima i sljedbenicima drame apsurda u drugim književnostima (H. Pinter, D. Buzzati, F. Arrabal, W. Hildesheimer, E. Albee, A. Kopit).</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. semestra doktorskog studija i upisan III. semestar II. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom semestra; seminarski rad i usmeni ispit
Obavezna lektira: <p>Tri dramska komada po izboru, dostupna u prijevodu:</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3,
Udžbenici:

1. Džakula, Branko /i dr./, *Francuska književnost (1933-1970)*, Knj. III/2, Sarajevo-Beograd: Svjetlost-Nolit, 1982.
2. Vinja, Vojmir /i dr./, *Povijest svjetske književnosti*, Knjiga 3, Zagreb: Mladost, 1982.

Literatura:

- 1 Artaud, Antonin, *Pozorište i njegov dvojniki*, Novi Sad: Prometej, 1992. (prev. M. Miočinović) / *Kazalište i njegov dvojniki*, Zagreb: Hrvatski centar ITI-UNESCO, 2000. (prev. Vinko Grubišić)
- 2 Miočinović, Mirjana (prir.), *Moderna teorija drame*, Beograd: Nolit, 1981.
- 3 Miočinović, Mirjana, *Surovo pozorište*, Novi Sad: Prometej, 1993.
- 4 Lešić, Zdenko, *Teorija drame kroz stoljeća*, tom I-III, Sarajevo: Svjetlost, 1977.-90.
- 5 Jacquart, Emmanuel, *Le Théâtre de dérision, Beckett, Ionesco, Adamov*, Paris: Gallimard, 1974.
- 6 Esslin, Martin, *Théâtre de l'absurde*, Paris: Buchet/Chastel, 1971. / *The Theatre of the Absurd*, London: Taylor&Francis, 1980. [1961]

Napomena:

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika:– dr. Vesna Kreho, vanredna profesorica

Naziv predmeta: Italijanski roman prve polovine XX. stoljeća
Šifra predmeta: DOS LIT 745
Semestar i broj bodova: III. semestar; 15 ECTS bodova
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, vježbe
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Prezentiranje italijanskog romana prve polovine XX stoljeća, teorijske postavke i glavni predstavnici, te njihova veza sa nekim od najvećih predstavnika evropske književnostini filozofije, kao što su Joyce, Proust, Kafka, Schopenhauer, Nietzsche, Freud.
Sadržaj predmeta: Književna i društvena klima u Italiji krajem devetnaestog i početkom dvadesetog stoljeća. Uzroci pojave novog načina pisanja romana, njegove teorijske osnove, pojava neprilagođenog junaka. Najvažniji predstavnici: Svevo, Pirandello, D'Annunzio. Tematiziranje i diskurs o njihovim djelima i pojedinačnim doprinosima razvoju italijanske književnosti u ozračju dekadentizma. Svevo i Joyce, njihov međusobni uticaj. Svevo kao Joyceov lik. Joyce kao Svevov lik. Svevovi likovi u ljudima iz Dublina. Joyceov uticaj na Svevove novele. Svevo, italijanski Proust. Svevo i Kafka. Poetika humorizma. Kriza individualnog identiteta. D'Annunzijev život kao umjetničko djelo. Lik estete. Zadovoljstvo senzualnosti. Simbolika i profanacija. Mit o nadčovjeku.
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. i II. semestra doktorskog studija i upisan III. semestar II. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja:
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Baldi, Guido, <i>Dal testo alla storia, dalla storia al testo</i>, volume 7, Paravia Bruno Mondadori Editori, Torino, 2000.2. Cesare Segre, Clelia Martignoni, <i>Guida alla letteratura italiana</i>, Edizioni scolastiche Bruno Mondadori, Milano, 1992.3. Ferroni, Gulio, <i>Istorija italijanske književnosti</i>, Cid, Podgorica, 2005.
Djela koja se moraju pročitati: <ol style="list-style-type: none">1. D'Annunzio, Gabriele: <i>Zadovoljstvo</i>,2. D'Annunzio, Gabriele: <i>Djevice sa stijena</i>3. Svevo, Italo: <i>Zenova svijest</i>,4. Svevo, Italo: <i>Senilnost</i>5. Pirandello, Luigi: <i>Pokojni Mattija Pascal</i>

Napomena:
Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.

Ime nastavnika – dr. Nazif Kusturica, professor emeritus

Naziv predmeta: Ruska drama kraja 20. i početka 21. vijeka
Šifra predmeta: DOS LIT 773
Semestar (semestri) i broj bodova: III. semestar; 15 ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanja, seminar i konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta jeste upoznavanje kandidata/-kinja sa odabranim ruskim dramskim piscima kraja XX i početka XXI vijeka i njihovim djelima. Na teorijskom planu cilj je upoznavanje sa poetikom i estetikom ruske „nove“ drame, osobito one s predznakom postmodernistički. Na seminarima studenti/-ce će grupno ili samostalno raditi analize i interpretacije drama i predstava rađenih prema dramskim tekstovima koji se budu obrađivali tokom semestra uz primjenu stečenih znanja. Konačno, jedan od ciljeva i jeste osposobljavanje kandidata/-kinja za samostalno promišljanje i interpretaciju.
Sadržina predmeta: Sociokulturna situacija kraja XX vijeka u Rusiji uticala je i na estetiku teatra i dramaturgije, donijevši značajne promjene. Ovaj period u teatru i dramaturgiji označava se najčešće sintagmom „promjena intonacije“ (rus.: перемена интонации), ili „promjena paradigme“, koja je uslovljena i smjenom generacija. Devedesetih godina XX vijeka u dramaturgiju stupaju novi autori te je ovaj tranzicijski period, u spoju starog i novog, urodio estetskim pluralizmom i višeznačnošću kulturnih pojava. U okviru ovog kolegija studenti/-ce će se upoznati s pojmom „nove drame“ koja uključuje realistička, avangardna i postmodernistička djela sa tendencijom ka alternativnim umjetnostima, sa estetikom i poetikom „nove drame“, kao i sa najvažnijim tokovima savremene ruske dramske književnosti: <ol style="list-style-type: none">1. Naslijeđe i tradicija, poetika realističke drame i nove tendencije (N. Koljada, K. Dragunska i dr.) Drame s napetom intrigom, zanimljivom i dinamičnom radnjom, s orijentacijom na „sirovost i surovost“. Socijalno-egzistencijalni junak i modeli njegova ponašanja (Koljada, O. Bogajev, K. Dragunska i dr. po izboru). „Marginalni junak“, „junak – žrtva socijalne stvarnosti“ (V. Sigarjov i dr.) Fenomen N. Koljada (N. Lejderman).2. Potraga za novim stvaralačkim orijentirima. Nove tendencije (novi likovi i konflikti, novi jezik). Svakodnevnica i fantazmagorija. Realno i virtuelno u prostoru dramskog teksta (M. Ugarov, O. Bogajev). Monologizacija dramske strukture i „tok svijesti“ (J. Griškovec). Dramska proza (V. Sorokin).3. Intertekstualnost i njena uloga u poetici postmoderne drame. Likovi-simulakrumi. Hibridnociatni likovi. (Lj. Petruševska). Dekonstrukcija stilskih i žanrovskih klišea. Parodiranje i ismijavanje stereotipa „masovne svijesti“ (V. Sorokin), igra sa kanonskim tekstovima (M. Ugarov, Lj. Petruševska). Parodiranje tv talkshow (D. Prigov).4. „Ženska dramaturgija“ (K. Dragunska, O. Muhina, L. Petruševska, N. Sadur i dr. – po izboru).

<p>Studenti/-ce će se također upoznati sa žanrovskim osobenostima savremene dramaturgije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tendencije ka interaktivnosti drame i komedije, drame i tragikomedije. Tragifarsa. 2. Popularni <i>remake</i> (<i>Smrt Ilje Iljiča</i> ili <i>Oblom-off</i> M. Ugarova po romanu A. Gončarova <i>Oblomov</i>), <i>Povratak iz Mrtvog doma</i> N. Gromove (po Dostojevskom), <i>Višnjev sadić</i> A. Slapovskog (po Čehovljevoj drami <i>Višnjik</i>), <i>Galeb</i> - B. Akunjin / A. Čehov, <i>Mistifikacija</i> (po Gogolju), <i>Zovite me Pečorin</i> (po Ljermontovu) N. Sadur, i dr. – po izboru) 3. Eksperimentalnost savremene drame. Ivan Viripajev – ispitivanje granica žanra i priče, <i>Kiseonik</i>: drama i film; Braća Presnjakovi <i>Igrajući žrtvu</i>: drama, roman, film.
<p>Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. i II. semestra doktorskog studija i upisan III. semestar II. godine doktorskog studija.</p>
<p>Način provjere znanja: Tokom semestra kandidati/-kinje pripremaju jedan referat na zadatu temu i izlažu ga na satu, a za ispit pripremaju seminarski rad po izboru.</p>
<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nefagina, G.L. (2005) <i>Russkaja proza konca XX veka</i>. Flinta, Nauka, Moskva. 2. <i>Russkaja literatura XX-XXI vekov: problemy teorii i metodologii izuchenija</i> (2004) Moskovskij gosudarstvennyj universitet im. M.V. Lomonosova, Moskva. 3. Skoropanova, I. (2004) <i>Russkaja postmodernistskaja literatura</i>. Flinta, Nauka, Moskva. 4. Vislova, A. V. (2009) <i>Russkij teatr na slome epoh. Rubezh XX – XXI vekov</i>. Rossijskij institut kul'turologii, Universitetskaja kniga, Moskva. 5. Vojvodić, Jasmina (2012) <i>Tri tipa ruskog postmodernizma</i>. Disput, Zagreb. <p>Napomena: Šira literatura uvodi se tokom predavanja.</p> <p>Izvori:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Vreme kiseonika. Najnovija ruska drama</i> (2007) Izbor i prevod Novica Antić, predgovor Jovan Ćirilov, pogovor Boško Milin, Zepter Book World, Beograd. 2. Odabrani dramski tekstovi na zvaničnim internet stranicama.
<p>Napomena:</p>
<p>Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.</p>

Ime nastavnika: dr. Alena Čatović, vanredna profesorica

Naziv predmeta: Elementi tradicije u turskoj književnosti 20. i 21. stoljeća
Šifra predmeta: DOS LIT 673
Semestar, broj sati i broj studijskih bodova III. semestar; 15 ECTS
Trajanje: jedan /1/ semestar
Tip kolegija: predavanja, seminari, konsultacije
Status predmeta: izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta jeste upoznavanje studenata sa tokovima u savremenoj turskoj književnosti koji su se realizirali u dinamičnom odnosu s tradicijom. U sagledavanju elemenata tradicije u turskoj književnosti 20. i 21. stoljeća bit će slijeđena tri nerazdvojna aspekta proučavanja: deskripcija, interpretacija i eksplanacija. Uz to, cilj je osposobiti studente za kritičku interpretaciju modernog turskog književnog diskursa sa aspekta odnosa s književnom tradicijom.
Sadržaj predmeta: Na predavanjima studenti dobijaju osnovne informacije o razvoju turske književnosti u 20. stoljeću, odnosno pojavi nacionalne književnosti, modernizma u prozi i poeziji, te sociorealistička, tradicionalistička, feministička i postmodernistička stremljenja kod savremenih autora. Također promatra se razvoj nove turske književnosti u dinamičnom odnosu s tradicijom koji se različito realizirao kod pojedinih autora i u određenim periodima. Naime, dok se kod autora iz prve polovice 20. stoljeća (Y. K. Beyatlı, Ahmet Haşim, A.Ş. Hisar, Peyami Safa i dr.) susreće dominacija tradicionalnih formi i koncepta umjetničkog izričaja, kod autora iz druge polovice 20. i početka 21. stoljeća (A.H. Tanpınar, Yaşar Kemal, F.Edgü, O.Pamuk, E.Şafak i dr.) književna tradicija postaje povod stvaralaštvu s kojom se uspostavlja ravnopravan dijalog. Dijalog s tradicijom, posebno intertekstualne relacije bitna su značajka postmoderne turske književnosti. Za razliku od autora iz prve polovine 20. stoljeća kojima je tradicija determinirajući izvor poetskih formi, motiva i vrijednosti, za autore kasnijeg perioda tradicija prestaje biti autoritativni okvir. Tekstovi novijeg perioda nisu ni u kom smislu podređeni tradiciji već je problematiziraju i s njom uspostavljaju ravnopravan odnos, a determinacija ide u oba smijera. Studenti aktivno sudjeluju u radu – čitaju i analiziraju odabrane tekstove iz literature te postupno samostalno ili grupno kritički interpretiraju različite primjere koji pripadaju pojedinim diskursnim tipovima.
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti iz I. i II. semestra doktorskog studija i upisan III. semestar II. godine doktorskog studija.
Način provjere znanja: Studenti pripremaju jedan kraći seminarski rad na odabranu temu koji izlažu samostalno na satu ili na ispitu. Ispit je usmeni – razgovor o pojedinim temama i pročitanoj literaturi.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. Talat S. Halman. <i>A Millennium of Turkish Literature: A Concise History</i>. Syracuse University press. Syracuse, New York 2011.2. <i>Türk Edebiyatı Tarihi</i> I-IV. Ured. Talât Sait Halman. İstanbul:TC Kültür ve

Turizm Bakanlığı yayınları, 2006.

3. Filan, Kerima. Antologija turske priče. Sarajevo: Šahinpašić, 2005.

4. Čatović, A., Nametak, F. *İstanbul Türküsü- Antogija sodobne turške književnosti*. Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev, 2011.

Šira literatura:

1. Kuderet, Cevdet. *Türk Edebiyatında Hikaye ve Roman I: Tanzimat'tan Meşrutiyet'e Kadar*. İstanbul: İnkılap Yayınevi, 1987.

2. Ramić (Čatović), Alena. "Književna tradicija u diskursu Abdulhak Šinasi Hisara" *Prilozi za orijentalnu filologiju*. Br. 52-53. God. 2002-03. Str. 175-190.

3. Filan, Kerima. *Antologija savremene turske poezije*. Sarajevo: Connectum, 2011.

4. Edgü, Ferit. *To godišnje doba u Hakariju*. prev. K. Filan. Sarajevo: Connectum, 2005.

5. Tanpınar, Ahmet Hamdi. *Institut za podešavanje satova*. prev. M. Bavčić. Sarajevo: Buybook, 2011.

6. Pamuk, Orhan. *Zovem se crvena*. Prev. Ekrem Čaušević, Marta Andrić. Zagreb: Vuković&Runjić, 2004.

7. Şafak, Elif. *Ljubav.*, prev. Mirjana Teodosijević. Beograd: Čigoja štampa, 2012.

Napomena: Čitaju se samo izvodi iz odabrane literature, nešto tokom predavanja. Po potrebi se uvodi i proširena literatura za pojedina pitanja.

Posljednja promjena programa: januar/siječanj 2013.